ЗМІСТ

Актуальні проблеми адміністративного права та процесу

Подивитись анотацію та купити на **jurkniga.ua**

Анотація

Навчально-методичний посібник з курсу «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» розроблений відповідно до навчального плану і складаються з навчальної програми курсу, методичних рекомендацій із проведення практичних занять, підготовки до заліку, завдань для самостійної роботи, списку рекомендованої літератури та тестових завдань.

Вивчення дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» допоможе студентам зрозуміти закономірності розвитку та сучасні реалії, в межах яких функціонує адміністративне право та адміністративне процесуальне право. Набуті знання, уміння та навички магістри зможуть застосувати у подальшому вивченні юридичних дисциплін та навчальних курсів адміністративно-правового спрямування.

Матеріали призначені для здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня в Міжнародному гуманітарному університеті.

ЗМІСТ

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ 4

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ 6

ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ 30

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ 32

ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ І ВМІНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 40

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ 44

ПЕРЕЛІК НЕОБХІДНОЇ ЛІТЕРАТУРИ 45

ДОДАТОК 1 ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ 58

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» є сфера функціонування суб'єктів публічної адміністрації та законодавство, яким визначено правові засади впорядкування суспільних відносин щодо реалізації компетенції суб'єктів публічної адміністрації та захист прав громадян у адміністративному та судовому порядку від порушень з боку цих суб'єктів. Окремим блоком навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» являється вивчення теоретичних здобутків щодо визначення сутності базових категорій публічного адміністрування.

Мета вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» полягає у формуванні серед здобувачів вищої освіти комплексного уявлення щодо предмету курсу, яке відповідає сучасним тенденціям розвитку права в Україні.

Виходячи із мети вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми адміністративного права та процесу» та відповідно до вимог профілю освітньо-професійної програми, здобувачі вищої освіти повинні **вміти:** знати основні засади функціонування суб'єктів публічної адміністрації та основи їх правового регулювання **з** метою вірного його застосування; володіти навичками роботи з нормативними актами та вирішення проблемних питань і колізій законодавства, яким врегульовано порядок розгляду публічно-правових спорів; вміти аналізувати юридичні факти, давати їх правову оцінку та визначати, які правові приписи належить застосувати у даних фактичних обставинах; демонструвати спеціалізовані концептуальні знання, набуті у процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для абстрактного мислення та впровадження інноваційної практики.

Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг кредитів/ год
другий (магістерський) рівень	Денна	О	1	1	3/90

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вид навантаження	Год
Кількість кредитів/год	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т.ч.:	28
лекційні заняття	14
практичні заняття	14
Усього годин самостійної роботи, у т.ч.:	62
Залік	+
Екзамен	–

ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 1. Оновлений концепт теорії адміністративного права.

1. Базові категорії адміністративного права.
2. Предмет та методи адміністративного права.
3. Система принципів адміністративного права.
4. Поняття та класифікація джерел адміністративного права.
5. Поняття, структура та класифікація адміністративно-правових норм.
6. Поняття, особливості, види адміністративно-правових відносин.

Основний зміст

1. Базові категорії адміністративного права

До базових категорій адміністративного права віднесено наступні: публічна влада, суб'єкт владних повноважень, публічне адміністрування, публічний інтерес. Під публічною владою розуміється влада, яка спрямована на забезпечення публічного інтересу та, яка заснована на наявності владного впливу. Публічна влада реалізується через державну владу (законодавчу, виконавчу, судову), владу місцевого самоврядування (муніципальну владу), президентську владу та владу громадянського суспільства.

До суб'єктів владних повноважень належать: органи державної влади, органи місцевого самоврядування, їх посадова чи службова особа, інший суб'єкт при здійсненні ними публічно-владних управлінських функцій на підставі законодавства, в тому числі, на виконання делегованих повноважень, або надання адміністративних послуг.

Публічне адміністрування є підзаконною, юридично-владною діяльністю публічної адміністрації виконавчо-розпорядчого характеру, яка спрямована на реалізацію законів, практичне виконання

завдань і функцій держави, за допомогою якої здійснюється організуючий вплив на суспільні відносини. За цього підходу, «адміністрування» стає не лише процесом реалізації, але й вироблення управлінських рішень, набуваючи цілісного завершеного характеру. Адміністрування – організаційна, виконавчо-розпорядча діяльність компетентного апарату щодо втілення державної політики, натомість вироблення останньої є принципово іншим видом суспільної активності, спрямованим на визначення загальних векторів розвитку країни та здійснюваним особами, котрі займають політичні посади і несуть політичну відповідальність.

Публічний інтерес становить категорію, яка виходить за межі особистості, перебуваючи на рівні суспільного інтересу. Основою публічного інтересу є об'єктивний інтерес усього суспільства, тобто важливі для значної кількості фізичних і юридичних осіб блага, які відповідно до законодавчо встановленої компетенції забезпечуються суб'єктами публічної адміністрації на певній території у визначений проміжок часу.

2. Предмет та методи адміністративного права

Адміністративне право – це сукупність правових норм, які регулюють суспільні відносини, що виникають, змінюються та припиняються під час здійснення владно-розпорядчої діяльності суб'єктів публічної адміністрації, забезпечення прав і свобод людини і громадянина у сфері публічного адміністрування, надання адміністративних послуг та притягнення до адміністративної відповідальності.

Предметом адміністративного права є суспільні відносини, які складаються в сфері здійснення владно-розпорядчої діяльності суб'єктів публічної адміністрації, забезпечення прав і свобод людини і громадянина у сфері публічного адміністрування, надання адміністративних послуг та притягнення до адміністративної відповідальності.

Методи адміністративного права – це засоби, способи та прийоми, за допомогою яких здійснюється правовий вплив на предмет

адміністративного права. Можна виділити загальні (імперативний та диспозитивний) та спеціальні методи адміністративного права. До спеціальних методів адміністративного права віднесено: метод субординації, метод координації, метод реординації, метод адміністративного договору.

3. Система принципів адміністративного права

Принципами адміністративного права є основні ідеї, положення, вимоги, що характеризують зміст адміністративного права, відображають закономірності його розвитку і визначають напрями та способи адміністративно-правового регулювання суспільних відносин.

Принцип верховенства права є універсальною вимогою, насамперед до держави, що у зв'язку з цим має братися до уваги її представниками як під час правотворчої, так і під час правозастосовної діяльності. Принцип верховенства права є складною конструкцією, яка містить ряд обов'язкових елементів, зокрема: законність; юридичну визначеність; заборону свавілля; доступ до правосуддя, представленого незалежними та безсторонніми судами; дотримання прав людини; заборону дискримінації та рівність перед законом. Недотримання хоча б одного з названих елементів принципу верховенства права публічною адміністрацією означатиме порушення нею принципу верховенства права у цілому.

Принцип належного врядування є категорією, яка виникла у межах європейської теорії адміністративного права. Принцип належного врядування створює процедурні засади забезпечення та реалізації принципу верховенства права. Разом з тим, за допомогою або через принципи належного врядування досягаються і інші цілі: мінімізація корупції, врахування думки меншості під час прийняття адміністративних актів, залучення інституцій громадянського суспільства до реалізації публічного адміністрування.

4. Поняття та класифікація джерел адміністративного права

Джерело адміністративного права – це зовнішня форма вираження норми адміністративного права, що об'єктивуються у формалізованих та неформалізованих формах відповідно до компетенції суб'єкта владних повноважень. До системи джерел адміністративного права віднесено:

1) формалізовані національні джерела адміністративного права (Конституція України, закони України, підзаконні нормативно-правові акти);

2) формалізовані міжнародні джерела адміністративного права міжнародного права (міжнародні договори, норми та стандарти Європейського Союзу, м'яке право);

3) неформалізовані джерела адміністративного права (загальні принципи права, звичаї та традиції, норми моралі, доктрина права);

4) судові рішення (рішення Конституційного суду України, рішення Верховного Суду та вищих спеціалізованих судів; рішення Європейського Суду з прав людини).

5. Поняття, струкутура та класифікація адміністративно-правових норм

Норма адміністративного права являє собою загальнообов'язкове формальновизначене правило поведінки, яким визначено міру належної чи можливої поведінки в сфері публічного адміністрування.

Структура адміністративно-правової норми – це внутрішня будова норми, якою відображено її зміст. Структура адміністративно-правової норми включає три елементи: гіпотезу, диспозицію, санкцію. Гіпотеза – це частина адміністративно-правової норми, якою визначено фактичні умови застосування норми. Диспозиція – це частина адміністративно-правової норми, якою визначено права і обовязки субєктів в сфері публічного адміністрування. Санкція – це частина адміністративно-правової норми, якою визначено наслідки порушення диспозиції норми права.

Адміністративно-правові норми може бути класифіковано на основі різних критеріїв: за змістом, за адресатами, за суб'єктом прийняття, за формою припису, за галузевою належністю, за сферою дії, за ступенем загальності, за юридичною силою тощо.

За формою припису адміністративно-правові норми можуть бути класифіковані наступним чином: зобов'язуючі (приписні); заборонні; повноважні (дозвільні, диспозитивні).

За галузевою належністю адміністративно-правові норми можуть бути класифіковані наступним чином; процесуальні.

За межею дії адміністративно-правові норми можуть бути класифіковані наступним чином: у просторі – дія норм у просторі передбачає територію, на яку поширюється їх юридична сила; у часі: дія адміністративно-правових норм у часі може обмежуватися будь-якими термінами (строкові норми) або не обмежуватися будь-якими термінами (безстрокові норми).

За ступенем загальності адміністративно-правові норми можуть бути класифіковані наступним чином: загальні; міжгалузеві; галузеві; місцеві.

6. Поняття та види адміністративно-правових відносин

Адміністративні правовідносини – це суспільні відносини, які врегульовані нормами адміністративного права, учасники яких виступають носіями суб'єктивних прав і юридичних обов'язків у сфері публічного адміністрування.

Класифікувати адміністративні правовідносини можна за різними підставами:

залежно від кількості суб'єктів – на прості та складні;

залежно від дії у часі – на постійні та тимчасові;

за змістом поведінки зобов'язаної сторони – на пасивні та активні;

залежно від функціонального призначення – на регулятивні й охоронні;

за галузевою приналежністю – на матеріальні та процесуальні;

за сферами публічного адміністрування окремими галузями – на ті, що виникають в сфері публічного адміністрування соціально-культурною сферою, ті, що виникають в сфері публічного адміністрування адміністративно-політичною сферою, ті, що виникають в сфері публічного адміністрування економічною сферою тощо.

Тема 2. Суб'єкти адміністративного права.

1. Адміністративно-правовий статус фізичних осіб.
2. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань.
3. Поняття, ознаки та види органів виконавчої влади.
4. Інші суб'єкти публічної адміністрації.

Основний зміст

1. Адміністративно-правовий статус фізичних осіб

Адміністративно-правовий статус фізичної особи – це сукупність наданих їй суб'єктивних прав і покладених на неї юридичних обов'язків, закріплених нормами адміністративного права, реалізація яких забезпечується юридичними гарантіями. До фізичних осіб належать: громадяни України, іноземці, особи без громадянства, біженці, фізичні особи з іншим спеціальним статусом.

Структура адміністративно-правового статусу фізичної особи складається з таких елементів як: 1) правосуб'єктність; 2) суб'єктивні права; 3) юридичні обов'язки; 4) юридична відповідальність.

В залежності від соціальної ролі, яку виконують індивідуальні суб'єкти у конкретних адміністративно-правових відносинах, можна виокремити такі спеціальні адміністративно-правові статуси, наприклад, державний службовець, внутрішньо переміщена особа.

2. Адміністративно-правовий статус громадських об'єднань

Громадським об'єднанням визнається добровільне об'єднання фізичних осіб та юридичних осіб приватного права для

здійснення та захисту прав і свобод, задоволення суспільних, зокрема економічних, соціальних, культурних, екологічних та інших інтересів.

Громадські об'єднання за організаційно-правовою формою утворюється як громадська організація або громадська спілка. За способом легалізації громадські формування поділяються на: легалізовані шляхом реєстрації; легалізовані шляхом повідомлення про заснування.

В залежності від мети створення виділяють: молодіжні та дитячі громадські організації, релігійні громадські організації, політичні партії.

3. Поняття, ознаки та види органів виконавчої влади

Орган державної виконавчої влади – це носій державної виконавчої влади, що реалізує свою компетенцію в закріпленій сфері публічного адміністрування, і має юридичний (нормативне зафіксований) статус органу державної виконавчої влади. Систему державних органів виконавчої влади складають: Кабінет Міністрів України (вищий орган у системі органів державної виконавчої влади); міністерства, інспекції, агентства, служби, комісії, центральні органи зі спеціальним статусом; місцеві державні адміністрації та територіальні органи центральних органів виконавчої влади.

Органи виконавчої влади можна класифікувати в залежності від: 1) обсягу і характеру компетенції: загальної компетенції (наприклад, Кабінет Міністрів України, місцеві державні адміністрації), спеціальної компетенції (наприклад, Міністерство освіти і науки тощо); 2) порядку вирішення питань: єдиноначальні (наприклад, міністерства, комітети) та колегіальні (наприклад, Кабінет Міністрів України); 3) предмета спрямованості компетенції: органи управління економічною сферою; органи управління соціально-культурною сферою; органи управління адміністративно-політичною сферою; 4) обсягу повноважень по території: центральні

ЮРКНИГА
від теорії до практики

Перейти на сайт →